

Müəllim olmaq deyil, qadın olmaq çətindir...

"Dərs otağı" adlı layihə sayəsində müəllimlərimizin həyat hekayətləri, müəllimlik fəaliyyətləri, şagirdlərlə münasibətlər, yaşadıkları çətinliklər haqqında öyrənə biləcəksiniz. Bizi yetişdirən və cəmiyyətə qazandıran müəllimlərin həyatına işıq tutan layihədə "uşaqların şəhəri"ne də bərabər səyahət edəcəyik. Layihənin bu dəfəki qonağı Saatlı rayonu Mustafabəyli kəndinin Mustafa Ağayev adına məktəbin müəllimi Məhərrəmovna Güldürdür.

Qısa tanışlıq

1996-cı ildə Bakı şəhərində anadan olmuşam. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Kollecinə təhsil almışam. 22 yaşım var.

Müəllimlik peşəsinə marağımın qaynağı ailəmdir. Valideyinlərim asudə zamanını mütaliyyəyə həsr edir, oxuduqlarını bizimlə müzakirə edirdi. Bununla da öyrənməyə marağım artırdı. Oxuduqca bildiklərimi bölüşmək üçün valideyinlərimlə, rəfiqələrimlə rollu oyunlar oynamağa başladım. Onlar aparıcı, mənse qonaq qismində çıxış etdim. Bu oyun bəzən saatlarla davam edirdi. Məktəbdə sinif yoldaşlarımla çətinlik çəkdiyi mövzuları onlara başa salırdım. Müəllimlərimin izahlarını dinləyərkən özümü onun yerinə xəyal edib xəyallara dalırdım. Hal-hazırda isə bu arzumu artıq reallaşdırmış sayıram.

İlk dəfə, yəni bu ildən təyinatla Saatlı Rayonunun Mustafabəyli kəndində M.Ağayev adına tam orta məktəbdə dərs deməyə başlamışam.

Əvvəlki illərlə müqayisədə kənd məktəblərində tədrisin keyfiyyətində inkişaf müşahidə olunur. Nəzarət gücləndirilir, məktəblər təmir olunur, informatika otaqları komyuterlərlə təchiz olunur. Ümumi vəziyyət qənaətbəxş sayıla bilər.

Uşaq döymək olarmı?

Döymək sözünün mənəse standartlaşdırmaq, tabe etmək deməkdir.

Əgər bizim məqsədimiz şagirdlərin şəxsiyyət kimi formalaşmasını təmin etməkdirsə, ilk öncə onların azad olmalarını təmin etməliyik. Azadlıq isə fərdin hər istədiyini etməsi demək deyil, istəməyi bir şeyə məcbur edilməsidir.

Dominantlıq vasitəsilə gələcəyə kölə yetişdirmiş olarıq. Belə uşaqlar dərs bitdikdən sonra içlərində basdırılan enerjini misli ilə ətrafa yaymağa başlayırlar. Günün birində səmimi, onlara kimi yanaşan müəllimlə qarşılaşdıqları zaman özlərini idarə etməyi bacarmırlar.

Bu davranış forması böyüdükdən sonra özünü lap pis formada bürüzə verməyə başlayır: fərd qarşılaşdığı səmimi, gülürüz, ona mehriban yanaşan insanlarla

münasibət zamanı əndazəni aşmağa başlayır. Sırf buna görə də çoxumuz münasibət qurarkən səmimiyyətdən uzaq olmağa çalışırıq.

Məktublər

Şagirdlərimdən çox məktub alıram. Demək olar ki, hər gün yazırlar. Cəzalandırmaq istədiyim zaman diqqətimdən kənar qoymağa çalışıram, səhəri gün isə üzr məktubu masamda olur. Bəlkədə müəllim olmağın gözəl tərəflərindən biri də budur: zəhmətinin bəhrəsini hər gün alırsan. Dərsi başa düşmələri, dərsin gedişinin onlar üçün maraqlı olmasını qeyd etmələri yorğunluq hissini aradan qalxmasına səbəb olur.

Müəllimlik həm də hər gün maraqlı hadisələrlə qarşılaşmaq deməkdir. Şagirdlərin fərqli istedad və hobbilərinin şahidi olmaq, onların nifrət etdiyi insanlar haqqında danışması, bir-birlərilə münaqişə etdikləri zaman gətirdikləri məsum arqumentlər peşəmin maraqlı yönələrindən biridir.

Müqəddəs peşə

Hər peşə müqəddəsdir. Çünki hamısı müəyyən bir məqsədə

xidmət edir. Digər peşələrdə səhvə yol verildiyi zaman düzəltmək mümkündür. Lakin müəllimin səhvi bəzən şagirdin ömür boyu bədbəxt olmasına gətirib çıxara bilər.

Məsələn, şagird danışarkən kobud səhvlər etdiyi zaman yoldaşları onu lağa qoyurlarsa, müəllim də onları sakitləşdirməkdənsə gülümsəyirsə, o şagird gələcəkdə öz fikrini ifadə etməkdən aciz olacaq. Danışarkən səhvə yol verəcəyindən çəkinərək susacaq.

Müəllimin bu səhvi şagirdin özünü tərbiyəsi nəticəsində düzəldə bilər, lakin özünü tərbiyə çox uzun bir prosesdir. Özgüvənini bərpa etməyi bacarsa belə qorxu onu heç bir zaman rahat buraxmayacaq. Buna görə də müəllimliyini müqəddəs peşə adlandırırırlar. Bəzən ziyalı insanların bir-birlərinə "Müəllim" deyə xitab etməsi də bu peşənin müqəddəsliyinə dəlalət edən amillərdən biridir.

Əsl həqiqət

Əvvəlki illərlə müqayisədə öyrənməyə olan marağ azalıb. Bununla elmə olan marağın azalma-

sından çox özünü universal olaraq inkişaf etdirməyə olan marağın azalmasını vurğulamaq istəyirəm.

Uşaqlıqdan qarşımıza məqsəd qoyuruq və çox zaman yalnız o məqsədə yönəlirik, onun haqqında müfəssəl məlumatımızın olmasına cəhd göstəririk. Bəzən isə ən əsas məlumatları almaqla kifayətlənirik.

Lakin unuduruq ki, bütün öyrəndiklərimizdən ən vacibi, əsl həqiqət, güzgüdəki əksimizi görə bilməməzdən ibarətdir.

Buradakı əsas məsələlərdən biri də ilk öncə özümüzü tərbiyə etməmiş gərəkdini unutmaqdır. Verdiyimiz tövsiyyəyə özümüz əməl etmədikdə bu, tərbiyə prosesində ziddiyyətin yaranmasına gətirib çıxarır, əks təsir göstərir.

Cəmiyyət və müəllim

Cəmiyyət tərəfindən də müəllim öncəki kimi yüksək qiymətləndirilmir. Ailədə valideynlər tərəfindən bütün məsuliyyətin müəllimin üzərinə qoyulması doğru deyil. Ailə ilə məktəb vəhdət təşkil etməlidir, müəllim ilə valideyn birlikdə çalışmalıdır.

Müəllim ilə şagirdin ailəsi çox mehriban olmalıdır, gərəkdii zaman valideyn dostcasına müəllimə yaxınlaşıb ona məsləhət verməli, gərəkdii zaman isə müəllim valideyni təlim tərbiyyənin gedişi prosesi ilə bağlı yönləndirməlidir. Ən əsası isə hər iki tərəf bunu təhqir olaraq qəbul etməməlidir. Qarşılıqlı münasibətlər zamanı müfəvveqiyyətin əldə olunması həm şagirdin, həm də müəllimin nüfuzunun artmasına təsir edən ən vacib amillərdən biridir.

Son

Müəllimlik peşəsinin ən əsas problemlərindən biri həmkarlar arasında əməkdaşlığın rəqabətlə əvəzlənməsidir.

Sanki hər kəs hamıdan üstün olduğunu hər cəhədlə göstərməyə səy göstərir. Zənnimcə səmimiyyətsizlik və eqoistlik özünü bu peşədə daha qabarıq bürüzə verir.

Digər problem isə valideynlərin bəzən yalnız öz mənafeələrinə görə övladlarının istəklərini nəzərə almamasıdır. Bu da şagirdin oxumağa olan istəyini məhv edir.

Şagirdlərim şeiri çox sevirlər. Şeiri ifadəli oxuduğum zaman məzmununu əyani olaraq təsvir etməyə də çalışıram. Bunu daha çox sevirlər. Ən sevdikləri isə nəsi nəzmə çevirməkdir. Bacardıqca şeirə daha çox vaxt ayırmağa çalışıram. Bütün şagirdlələ mənə əzizdir və heç birini unutmayacam.

Hər kəsin məni tanımasından başqa elə də çətinliklə qarşılaşmamışam. Əslində bu çətinlik deyil, sadəcə narahaçılıqdı. Ümumilikdə götürdükdə isə kənddə qadın müəllim olmaq deyil, qadın olmaq çətindir.

Oğuz Ayyaz

Hazırkı vəziyyətə nisbətəndə bu necə imkanlar yaradır?

"Hazırda mobil telefonlarla vasitəsilə etdiyiniz bütün əməliyyatları daha tez və təkmlil şəkildə etməyə qabil olacaqsınız", - OpenSignal araşdırma mərkəzinin təhlilçisi Ian Fogg deyir. "Ən önəmlisi isə bu texnologiyanın öncədən proqnoz etmək iqtidarında olmadığı yeni xidmətlərə yol açmasıdır".

Yeni telefona ehtiyac varmı?

Bəli, qorxuram ki, var. 2009/10-cu illərdə yeni standartta cavab verən smartfonlar 4G infrastrukturun tam tətbiqindən öncə təqdim olundu.

O, zaman xidmətin "zəif işləməsi"ne görə aşırı pul ödədiyini düşüncələr məyus olmuşdu.

Çox güman istehsalçılar eyni səhvə yol vermək istəmir, Ian Fogg deyir.

Onun sözlərinə görə, çox güman ki, 5G xidmətin istismara tam hazır olmasından sonra yeni smartfonlar istehsal olunacaq.

Yeni nəsil telefonlar sabit xidməti təmin etmək məqsədilə 4G və 5G signalına köklənməyə qadir olacaqlar.

5G Nə zaman hazır olacaq?

Əksər ölkələrdə 5G xidmətinin 2020-ci ilədək təqdim olunacağı gözlənilir.

Lakin Qətərin Ooredoo telekommunikasiya şirkəti artıq 5G kommersiya xidmətini işə saldığını bildirir.

Cənubi Koreya bu xidmətə gələn il keçməyi planlaşdırır.

2019-cü ildə yeni texnologiyaya keçməyə tələsənlər arasında Çin də var.